

Opettajien yrittäjämäisyys tarvitsee tuekseen korkeakoulun toimintakulttuuria

22.5.2026

SEAMKin tutkijayliopettajat Sanna Joensuu-Salo ja Anmari Viljamaa ovat yhdessä LUT-yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun tutkijoiden kanssa julkaisseet tutkimusartikkelin kansainvälisesti arvostetussa *Higher Education* -tiedelehdessä. Lehti kuuluu korkeakoulutuksen tutkimuksen johtaviin kansainvälisiin julkaisuihin, ja siinä julkaistaan korkeatasoista tutkimusta korkeakoulujen toiminnasta, opetuksesta ja kehittämisestä eri puolilta maailmaa.

Tutkimuksessa tarkastellaan opettajien yrittäjämäisiä ominaisuuksia sekä korkeakoulujen institutionaalisen tuen merkitystä yrittäjyyden edistämisessä korkeakouluissa. Tutkimuksen keskeinen viesti on, että yrittäjyyttä edistävän korkeakoulukulttuurin rakentaminen ei synny pelkästään yksittäisten opettajien osaamisesta ja motivaatiosta, vaan myös korkeakoulun toimintaympäristöllä ja organisaation tarjoamalla tuella on ratkaiseva merkitys.

Yrittäjyys osaksi korkeakoulujen toimintaa

Yrittäjyyden merkitys yhteiskunnassa on kasvanut viime vuosina voimakkaasti. Samalla myös korkeakoulujen rooli yrittäjämäisen ajattelun, innovaatioiden ja uuden liiketoiminnan edistäjinä on korostunut. Korkeakouluilta odotetaan yhä enemmän kykyä tuottaa osaajia, jotka pystyvät toimimaan muuttuvassa työelämässä, tunnistamaan uusia mahdollisuuksia ja kehittämään ratkaisuja yhteiskunnallisiin haasteisiin.

Tämän vuoksi yrittäjyys ei enää näyttäydy korkeakouluissa vain yksittäisenä oppiaineena tai yrittäjyyskurssina, vaan laajempana toimintatapana, joka voi näkyä opetuksessa, tutkimuksessa, hanketoiminnassa ja yhteistyössä yritysten kanssa. Opettajilla on tässä kehityksessä erittäin tärkeä rooli, sillä heidän toimintansa, asenteensa ja pedagogiset ratkaisunsa vaikuttavat suoraan siihen, millaisia valmiuksia opiskelijoille kehittyy.

Opettajien yrittäjämäiset ominaisuudet tukevat yrittäjyyden edistämistä

Tutkimuksessa tarkasteltiin erityisesti opettajien yrittäjämäisiä ominaisuuksia. Näillä tarkoitetaan esimerkiksi aloitteellisuutta, innovatiivisuutta, aktiivisuutta, kykyä tunnistaa mahdollisuuksia sekä halua kehittää uusia toimintatapoja. Tällaiset ominaisuudet voivat näkyä esimerkiksi opetuksen uudistamisena, uusien yhteistyöverkostojen rakentamisena tai opiskelijoiden kannustamisena kokeilemaan ja kehittämään omia ideoitaan.

Tutkimustulosten mukaan yrittäjämäiset ominaisuudet tukevat opettajien kykyä edistää yrittäjyyttä korkeakouluissa. Opettajat, jotka suhtautuvat avoimesti uusiin mahdollisuuksiin ja kehittämiseen, ovat myös aktiivisempia yrittäjyysmyönteisen toimintakulttuurin rakentamisessa.

Tulokset osoittavat kuitenkin samalla, että yksittäisten opettajien ominaisuudet eivät yksin riitä. Vaikka opettajalla olisi vahvaa yrittäjämäistä ajattelua ja motivaatiota, toimintaa voi olla vaikea toteuttaa ilman organisaation tukea.

Institutionaalinen tuki mahdollistaa yrittäjämäisen toiminnan

Tutkimus pohjautuu niin sanottuun *trait activation theory* -teoriaan, jonka mukaan yksilöiden ominaisuudet ja taipumukset tulevat esiin ja aktivoituvat eri tavoin riippuen ympäristöstä ja tilanteesta. Toisin sanoen yrittäjämäiset ominaisuudet eivät automaattisesti näy toiminnassa, vaan niiden toteutuminen edellyttää sopivaa toimintaympäristöä.

Tutkimuksen mukaan tämä näkyy myös korkeakouluissa. Vaikka opettajalla olisi yrittäjämäisiä piirteitä, kuten aloitteellisuutta, innovatiivisuutta ja kehittämishalukkuutta, niiden hyödyntäminen riippuu pitkälti siitä, millaista tukea organisaatio tarjoaa.

Kannustava johtaminen, mahdollisuus kokeilla uusia toimintatapoja, yhteistyöverkostot sekä yrittäjyyttä arvostava toimintakulttuuri voivat aktivoida opettajien yrittäjämäistä toimintaa. Tutkimus korostaakin, että yrittäjämäisyyden vahvistaminen korkeakouluissa ei ole vain yksilöiden vastuulla, vaan myös organisaation tehtävänä on luoda ympäristö, jossa yrittäjämäinen toiminta mahdollistuu.

Kun korkeakoulu tarjoaa tällaisen toimintaympäristön, opettajien on helpompi kehittää uusia pedagogisia

ratkaisuja, tehdä yhteistyötä työelämän kanssa ja integroida yrittäjyyttä opetukseen. Yrittäjyyttä tukevat rakenteet ja toimintamallit eivät synny itsestään, vaan niiden kehittäminen vaatii pitkäjänteistä strategista työtä ja johdon sitoutumista. Jos organisaation rakenteet ovat jäykkiä tai yrittäjämäistä toimintaa ei nähdä tärkeänä, opettajien voi olla vaikea kehittää uusia avauksia tai edistää yrittäjyyttä osana opetusta. Yrittäjämäisyyden vahvistaminen korkeakouluissa onkin ennen kaikkea yhteisöllinen prosessi. Se edellyttää sekä yksilöiden motivaatiota että organisaation kykyä mahdollistaa uudenlainen toiminta.

Ajankohtainen näkökulma korkeakoulujen kehittämiseen

Tutkimus tarjoaa ajankohtaista tietoa korkeakouluille, jotka pyrkivät vahvistamaan yrittäjyysosaamista ja kehittämään yrittäjämäistä toimintakulttuuria. Tuloksia voidaan hyödyntää esimerkiksi korkeakoulujen strategiatyössä, henkilöstön kehittämisessä sekä yrittäjyyskasvatuksen suunnittelussa. Tutkimuksen tulokset korostavat, että yrittäjämäisen korkeakoulun rakentaminen ei tapahdu yksittäisten hankkeiden kautta, vaan vaatii pitkäjänteistä kulttuurin ja toimintatapojen kehittämistä koko organisaatiossa.

Ajankohtaiseksi teeman tekee myös korkeakoulujen muuttuva toimintaympäristö. Työelämän nopea muutos, innovaatiotarpeet ja aluekehityksen haasteet lisäävät painetta kehittää korkeakouluista entistä ketterämpiä ja yrittäjämäisempiä toimijoita. Tutkimuksen mukaan juuri opettajilla voi olla tässä muutoksessa keskeinen rooli – kunhan heillä on siihen riittävät mahdollisuudet ja tuki.

Kansainvälistä vaikuttavuutta

Tutkimus toteutettiin yhteistyössä SEAMKin, LUT-yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun tutkijoiden kesken. Julkaisu vahvistaa suomalaisen yrittäjyyskasvatuksen ja korkeakoulututkimuksen näkyvyyttä kansainvälisellä tiedekentällä. Samalla se osoittaa, että suomalaisissa korkeakouluissa tehtävä tutkimus herättää kiinnostusta myös kansainvälisesti.

Tutustu julkaisuun

Tutkimusartikkeli on luettavissa täällä:
https://link.springer.com/article/10.1007/s10734-026-01672-8**Sanna Joensuu-Salo**
KTT, FT, dosentti, tutkijayliopettaja
SEAMK

Anmari Viljamaa
KTT, dosentti
tutkijayliopettaja
SEAMK